ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 426/85 *

I — Ιστορικό

1. Με σύμβαση της 23ης Δεκεμβρίου 1971, ο Jan Zoubek, δημοσιογράφος Βρυξελλών, ανέλαβε την υποχρέωση να πραγματοποιήσει για την Επιτροπή, γενική διεύθυνση εξωτερικού εμπορίου, μελέτη με τίτλο « Κατάλογος, ανάλυση και αξιοποίηση των θέσεων των ανατολικών χωρών για οικονομική συνεργασία στην Ευρώπη », έναντι πληρωμής κατ' αποκοπή ποσού 100 000 BFR.

2. Κατά το άρθρο 2 της σύμβασης, η έκθεση για την πρόοδο της μελέτης έπρεπε να είχε υποβληθεί στις 31 Μαρτίου 1972, η δε οριστική έκθεση στις 30 Ιουνίου 1972. Σε εκτέλεση του άρθρου 4, παράγραφος 3, η Επιτροπή κατέβαλε στον Zoubek το ποσό των 33 000 BFR, με την υπογραφή της σύμβασης.

3. Το άρθρο 7 της σύμβασης ορίζει ότι σε περίπτωση μη εκτελέσεως ή μη προσήκουσας εκτελέσεως με υπαιτιότητα του εργολάβου, η Επιτροπή μπορεί, κατόπιν οχλήσεως με συστημένη επιστολή και αφού παρέλθει απράκτως προθεσμία 30 ημερών, να ασκήσει το δικαίωμά της περί καταγγελίας, υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος αποζημιώσεως.

4. Κατά το άρθρο 8, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί για κάθε διαφορά σχετική με την εκτέλεση της σύμβασης, η οποία διέπεται κατ' ουσίαν από το βελγικό δίκαιο.

5. Με έγγραφο της 23ης Ιουνίου 1972, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ο Zoubek δεν υπέβαλε την προκαταρκτική έκθεση και του ζήτησε να αναφέρει την ημερομηνία υποβολής της μελέτης. Με συστημένη επιστολή της 27ης Οκτωβρίου 1972, η Επιτροπή κάλεσε τον Zoubek να υποβάλει τη μελέτη εντός 30 ημερών, άλλως θα ήταν υποχρεωμένη να καταγγείλει τη σύμβαση.

6. Με συστημένη επιστολή της 21ης Δεκεμβρίου 1972, η Επιτροπή κατάγγειλε τη σύμβαση και απαίτησε από τον Zoubek την απόδοση των 33 000 BFR. Στις 27 Ιουλίου 1973, του απηύθυνε ένταλμα πληρωμής.

7. Με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 1973, ο Zoubek αναφέρθηκε σε συμφωνία που συνάφθηκε μεταξύ των μερών το Νοέμβριο 1973 και δυνάμει της οποίας θα απέστειλε στην Επιτροπή δύο πρόσφατα αντίτυπα του δελτίου « East-West ».

8. Με την από 21 Δεκεμβρίου 1973 απάντησή της, η Επιτροπή αρνήθηκε την ύπαρξη οποιασδήποτε συμφωνίας μεταξύ των μερών, υποσχόμενη πάντως να πληροφορήσει τον Zoubek για « νέα που τον αφορούσαν ».

9. Στις 17 Δεκεμβρίου 1979, η αρμόδια γενική διεύθυνση της Επιτροπής πληροφόρησε τον Zoubek ότι, σε περίπτωση μη πληρωμής, θα διαβίβαζε το φάκελο στη νομική υπηρεσία προκειμένου να προσφύγει δικαστικώς. Στις 12 Μαρτίου και στις 30 Οκτωβρίου 1980, η νομική υπηρεσία ζήτησε από τον Zoubek να καταβάλει το ποσό.

10. Με επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 1980, ο δικηγόρος του Zoubek αναφέρθηκε σε συμφωνία που έγινε μεταξύ της Επιτροπής και του πελάτη του ενόψει του συμψηφισμού του ποσού των 33 000 BFR και της αξίας των δημοσιευμάτων « East-West » που παραδίδονταν από το 1974. Επειδή η αξία των παραδόσεων που πραγματοποιήθηκαν ανερχόταν σε 65 000 BFR, ο Zoubek απαιτούσε από την Επιτροπή τη διαφορά των 32 000 BFR.

11. Με την απάντησή της της 25ης Μαρτίου 1981, η Επιτροπή εξέθεσε ότι τις προτάσεις

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

συμψηφισμού του Zoubek δεν τις αποδέχτηκαν οι υπεύθυνοι της Επιτροπής.

12. Στις 23 Ιουνίου 1982 και 12 Νοεμβρίου 1984, απηύθυνε στον Zoubek τα τελευταία εντάλματα πληρωμής.

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

1. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Δεκεμβρίου 1985, η *Επιτροπή*, ενάγουσα, άσκησε αγωγή κατά του Zoubek με την οποία ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την αγωγή παραδεκτή και βάσιμη·

— κατά συνέπεια, αφού διαπιστώσει ότι η υφισταμένη μεταξύ των μερών σύμβαση μελέτης λύθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 1971 αποκλειστική υπαιτιότητι του Zoubek, να υποχρεώσει τον εναγόμενο στην καταβολή 33 000 BFR εντόκως βάσει των διαφόρων νομίμων επιτοκίων που ίσχυσαν στο Βέλγιο από τις 7 Ιανουαρίου 1972·

— να καταδικάσει τον Zoubek στα δικαστικά έξοδα.

2. Ο *Jan Zoubek*, εναγόμενος, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την αγωγή παραδεκτή αλλά αβάσιμη·

— κατά συνέπεια, να απορρίψει την αγωγή.

Επιπλέον, άσκησε κατά της Επιτροπής ανταγωγή βασισμένη σε απαίτηση 65 000 BFR, που αντιπροσωπεύει την αξία των δελτίων « East-West ». Ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την ανταγωγή παραδεκτή και βάσιμη·

— κατά συνέπεια, να υποχρεώσει την ενάγουσα να καταβάλει στον αντενάγοντα ποσό 32 000 BFR, πλέον τόκων επιδικίας από της καταθέσεως του παρόντος υπομνήματος, αφού αποφανθεί ότι επήλθε συμψηφισμός μεταξύ των δύο απαιτήσεων.

Εν πάση περιπτώσει, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

3. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

4. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 95, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού διαδικασίας, το Δικαστήριο, με απόφαση της 4ης Ιουνίου 1986, ανέθεσε την εκδίκαση της υποθέσεως στο πρώτο τμήμα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

A — *Επί της κύριας αγωγής*

1. Η *Επιτροπή*, ενάγουσα, εκθέτει ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο προς εκδίκαση της διαφοράς δυνάμει της ρήτρας διαιτησίας κατά την έννοια των άρθρων 42 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 153 της Συνθήκης ΕΚΑΕ και 181 της Συνθήκης ΕΟΚ που περιλαμβάνεται στο άρθρο 8 της σύμβασης.

Εφόσον ο εναγόμενος δεν εκπλήρωσε τις συμβατικές του υποχρεώσεις, η Επιτροπή δικαίως κατάγγειλε τη σύμβαση.

Σύμφωνα με το άρθρο 1142 του βελγικού αστικού κώδικα που έχει εφαρμογή στη σύμβαση και κατά το οποίο η υποχρέωση προς πράξη ή παράλειψη μετατρέπεται σε αποζημίωση σε περίπτωση μη εκπληρώσεως της υποχρεώσεως εκ μέρους του οφειλέτη, η Επιτροπή ζητεί από τον Zoubek την απόδοση της προκαταβολής των 33 000 BFR. Ως αποζημίωση για την αδυναμία διαθέσεως του ποσού αυτού, ζητεί εξάλλου την πληρωμή των νομίμων τόκων που ίσχυσαν στο Βέλγιο από τις

7 Ιανουαρίου 1972, ημερομηνία πληρωμής της προκαταβολής αυτής.

Δεν συνάφθηκε καμιά συμφωνία περί συμβιβασμού με τον εναγόμενο στο πλαίσιο της σύστασης της εταιρίας « East-West ». Ο Zoubek δημιουργεί τεχνητή σύγχυση μεταξύ του ιδίου και της εταιρίας αυτής και μεταξύ των ειδικών παροχών τεκμηριωμένης έρευνας, τις οποίες αφορά η σύμβαση του 1971 και τα δημοσιεύματα στο δελτίο πληροφοριών της εμπορικής εταιρίας « East-West ».

2. Ο *Zoubek*, εναγόμενος, δεν αμφισβητεί την καταγγελία της σύμβασης. Στο τέλος του 1973 συνάφθηκε συμφωνία με τον υπεύθυνο της Επιτροπής, κατά την οποία αυτός ανέλαβε να προμηθεύει δωρεάν, προς αποπληρωμή των 33 000 BFR που απαιτούσε η Επιτροπή, τα δημοσιεύματα της εταιρίας « East-West » της οποίας είναι διαχειριστής-εκδότης· η εταιρία ιδρύθηκε με σκοπό τη δημοσίευση μελετών όπως εκείνη που ζητήθηκε με τη σύμβαση του 1971. Η Επιτροπή δεν ζήτησε καμιά αποζημίωση κατά τη στιγμή καταγγελίας της σύμβασης ούτε προέβη εξάλλου σε διαβήματα πριν από το 1979. Ασφαλώς, η συμφωνία περί συμβιβασμού δεν είχε περιληφθεί σε σαφές και απερίφραστο πρωτόκολλο. Πάντως, η Επιτροπή δεν αρνήθηκε να παραλάβει τα δημοσιεύματα που της έστειλε με δικά του έξοδα στις 20 Δεκεμβρίου 1973. Την υποχρέωση που ανέλαβε η Επιτροπή να τον ενημερώσει το συντομότερο δυνατό για νέα που τον αφορούσαν και η οποία περιλαμβάνεται σε έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1973 ακολούθησε η συμφωνία που επιβεβαιώθηκε προφορικά και η συνεχισθείσα παράδοση των δημοσιευμάτων επί πέντε έτη. Η ύπαρξη της συμφωνίας αποδεικνύεται επαρκώς από την εκπλήρωση, επί πέντε έτη, των υποχρεώσεών του, χωρίς αμφισβήτηση εκ μέρους της ενάγουσας. Μετά την παρατεταμένη και χαρακτηριστική σιωπή, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο παρόν στάδιο, να αμφισβητήσει την ύπαρξη της συμφωνίας αυτής.

Πάντως, αν το Δικαστήριο κρίνει την αγωγή της Επιτροπής βάσιμη, οι τόκοι επιδικίας ή νόμιμοι τόκοι οφείλονται μόνον από της ασκήσεως της αγωγής.

Β — *Επί της ανταγωγής*

1. Ο *Zoubek* προβάλλει ότι η αξία των δελτίων « East-West » που παραδόθηκαν στην Επιτροπή από το 1974 μέχρι το 1978, κατ' εφαρμογή της συμφωνίας περί συμβιβασμού, ανέρχεται σε 65 000 BFR. Επιβάλλεται να γίνει συμψηφισμός μεταξύ των 33 000 BFR που απαιτεί η Επιτροπή και του ποσού αυτού. Για το επιπλέον ποσό, εγείρει κατά της Επιτροπής ανταγωγή για την έντοκη καταβολή 32 000 BFR από της ασκήσεως της ανταγωγής αυτής. Όσον αφορά τη διάθεση των δελτίων από τον Zoubek, δεν έγινε δυνατή η έκδοση τιμολογίου. Στην περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε την κύρια αγωγή βάσιμη, η Επιτροπή θα καθίστατο αδικαιολογήτως πλουσιότερη.

2. Κατά την *Επιτροπή*, η ανταγωγή είναι απαράδεκτη. Ούτε οι συνθήκες ούτε ο οργανισμός του Δικαστηρίου ούτε ο κανονισμός διαδικασίας προβλέπουν την ευχέρεια για τον εναγόμενο, στο πλαίσιο αγωγής της οποίας το αντικείμενο είναι αυστηρά περιορισμένο με το δικόγραφο, ασκήσεως ανταγωγής. Η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου βασίζεται στη ρήτρα διαιτησίας που περιλαμβάνεται στη σύμβαση. Για να προβάλουν οποιαδήποτε απαίτηση για τις παραδόσεις πληροφοριακών δελτίων, οι εκπρόσωποι της εταιρίας « East-West » οφείλουν να ασκήσουν αγωγή κατά της Επιτροπής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σύμφωνα με το άρθρο 183 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Ακόμη και αν κατά τις συζητήσεις μεταξύ του Zoubek και των υπευθύνων της Επιτροπής είχε γίνει λόγος για ενδεχόμενο συμψηφισμό, η Επιτροπή διασαφήνισε, με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 1973, ότι δεν ήταν δυνατή καμιά

συμφωνία περί συμψηφισμού. Εξάλλου, ο συμψηφισμός θα ήταν αδύνατος, καθόσον η επιθεώρηση « East-West » ανήκει στην έχουσα την ίδια επωνυμία εμπορική εταιρία και όχι στον Zoubek.

Εξάλλου, η Επιτροπή προσκομίζει έγγραφα που καταρτίστηκαν από τη βιβλιοθήκη της, από τα οποία προκύπτει ότι είχε δοθεί η εντολή για ορισμένο αριθμό συνδρομών στο δελτίο « East-West » και είχαν πληρωθεί, μεταξύ 1970 και 1977, μέσω της εταιρίας Office international de librairie των Βρυξελλών και, από το 1978, απευθείας στην εταιρία « East-West ».

F. Schockweiler
εισηγητής δικαστής